

Pedagogisch Werkplan

Geschreven vanuit het Algemeen Pedagogisch Beleid van de basisscholen

In samenwerking met en georganiseerd door

aug 2026

Peutergroep de Banjers – Locatie Rythmeen

Prins Constantijnlaan 1, 7437 BX, Bathmen

Telefoonnummer basisschool: 0570-542053

www.rythmeen.nl

Telefoonnummer de Banjers: 06-21345947

www.debanjers-bathmen.nl

Openingstijden

dinsdag en donderdag van 08:15 tot 14:00 uur

Peutergroep de Banjers (locatie Rythmeen) is 40 weken per jaar geopend.
De peutergroep is gesloten in schoolvakanties en op roostervrije dagen van beide basisscholen.

LRKP

113954153

KvK

26426005

Onderdeel van

DOK13

Postbus 51

7240 AB Lochem

Telefoon 06-50264881

www.dok13.info

info@dok13.info

Inhoudsopgave

1. Visie van de Peutergroep de Banjers
2. Het bevorderen van een gevoel van (fysieke en emotionele) veiligheid
3. Het bevorderen van sociale competenties bij kinderen
4. Persoonlijke competenties
5. Overdracht van waarden en normen
6. Accommodatie
7. Werkwijze
8. Dagindeling
9. Feesten en verjaardagen
10. Samenwerking basisschool en BSO
11. Ondersteuning achterwacht
12. Uitstapjes
13. Vakanties
14. Ouders
15. Groepsregels

1. Visie van Peutergroep de Banjers

Peutergroep de Banjers is een voorziening die voorschoolse educatie en opvang biedt aan kinderen vanaf 2 jaar tot ze naar school gaan. Op deze manier kunnen ouders/verzorgers werk, schoolopleiding of andere maatschappelijke activiteiten vervullen terwijl hun kinderen worden voorbereid op een drempelloze entree in het basisonderwijs.

Peutergroep de Banjers wordt door DOK13 uitgevoerd. DOK13 streeft samen met de school naar een compleet dagarrangement waarbij samenwerking plaatsvindt tussen de peuteropvang, school en BSO. De kinderen raken eerder vertrouwd met de plek waar ze straks naar school gaan, het pedagogisch beleid van de school komt overeen met het beleid van de peuteropvang en BSO, er is één vast team en de schooldirecteur heeft de regierol. Doordat de uitgangspunten op elkaar afgestemd zijn, hebben de pedagogisch medewerkers dezelfde pedagogische insteek als de leerkrachten van de school. Ook heeft de inzet van de begeleiding van de kinderen dezelfde uitstraling. Hierdoor is het een kleine stap van peuteropvang naar school en BSO.

Het motto van de basisschool is: Samenwerken is elkaar versterken! Wij zijn van mening dat een goed pedagogisch klimaat pas tot stand komt wanneer er op alle fronten wordt samengewerkt; kinderen met elkaar, medewerkers met kinderen, medewerkers met elkaar, medewerkers met ouders, ouders met elkaar.

We willen graag dat school, ouders en externe partners elkaar opzoeken. Door het leggen van verbindingen, het actief samenwerken en elkaar versterken wordt de kwaliteit en continuïteit van het activiteitenaanbod voor de kinderen verbeterd.

Door de warme, betrokken en geduldige manier waarop wij met kinderen praten, problemen bespreken, activiteiten kiezen én hulp geven proberen we een leefomgeving te creëren die het zelfvertrouwen en de motivatie van de kinderen vergroot. De vorming van kinderen tot een zelfstandige en zelfverantwoordelijke persoon staat binnen De Dorpsschool en de opvang centraal. Daarin nemen we steeds het kind als uitgangspunt.

Een goed contact met de ouders is van groot belang en geeft de pedagogische medewerkers de gelegenheid de opvoeding met ouders te delen en waar gewenst en mogelijk is op elkaar af te stemmen. Samenwerking met ouders en andere betrokkenen is een voorwaarde om het welzijn van het kind te kunnen bevorderen.

Peutergroep de Banjers geeft uw kind een voorsprong door:

- *een doorgaande (pedagogische) ontwikkelingslijn voor kinderen vanaf 2 jaar;*
- *aanbod van voorschoolse educatie op basis van een door school vastgestelde “startkwalificatie” (sociaal-emotioneel, cognitief, motorisch) voor kleuters;*
- *inspelen op specifieke ontwikkelingsbehoeften van kinderen;*
- *drempelloze overgang naar het primair onderwijs;*
- *Kinderen voelen zich zelfverzekerder en competent;*
- *Hele dagopvang (d.m.v. aansluiten bij de BSO);*
- *Alle kinderen uit één gezin (peuters en schoolkinderen) op één locatie, zodat er één breng- en haalplek is.*

Per dag bieden we opvang aan maximaal 16 kinderen. We werken met zoveel mogelijke vaste pedagogisch medewerkers, aangevuld met stagiaires. Er staat altijd minimaal 1 bevoegde pedagogisch medewerker op de groep, afhankelijk van het kind aantal en de leeftijd van de peuters, wordt een 2e pedagogisch medewerker ingezet.

De peutergroep is gevestigd in de basisschool de Rythmeen. Bij Peutergroep de Banjers willen wij een veilige, stimulerende en uitdagende omgeving creëren voor peuters van 2-4 jaar. Wij zien dit als een ideale voorbereiding op de basisschool.

Voorschoolse educatie binnen de school geeft kinderen een voorsprong in hun ontwikkeling. Door intensieve samenwerking tussen de peuteropvang en de school leren peuters niet alleen de weg in school maar ook hun juf/meester al kennen. Ze komen regelmatig in de groep en nemen deel aan activiteiten met kleuters. Door al deze aspecten maakt het kind spelenderwijs kennis met z'n plek in het primair onderwijs. Door dit op deze wijze aan te bieden kan de stap "voor het eerst naar school" worden overgeslagen.

De samenwerking tussen onze voorschoolse voorziening en het onderwijs hebben we beschreven in het beleid 'Drempelloos Door', te vinden op de websites van de basisscholen. Peutergroep de Banjers beschikt over een eigen groepsruimte die helemaal ingericht is voor de opvang van de peuters.

In dit pedagogisch werkplan kunt u lezen hoe wij werken in de peutergroep. Mocht u na het lezen van dit plan nog vragen hebben, dan kunt u altijd contact opnemen met een pedagogisch medewerker van de groep of de directeur van de school.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

VVE is bedoeld voor doelgroep kinderen die extra zorg en aandacht nodig hebben. Deze kinderen krijgen van het consultatiebureau (GGD) een VVE-toekenning. Het consultatiebureau stimuleert ouders om hun kind een voorschoolse voorziening te laten bezoeken. Deze kinderen gaan 4 dagdelen van 8.15 uur – 12.15 uur of 14.00 uur naar de peutergroep. Voor alle VVE-peuters heeft de gemeente Deventer kindplekken beschikbaar, om ervoor te zorgen dat deze kinderen uiteindelijk een goed start kunnen maken in groep 1.

Na aanmelding toetst DOK13 of de peuter een VVE-toekenning heeft en/of de ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag. Is dat niet zo dan ondertekent de ouder in kwestie een verklaring en vraagt de aanbieder een gemeentelijke kindplek aan. Ook koppelt de aanbieder de plaatsing van de peuter terug naar de GGD. Elk kindcentrum heeft een eigen jeugdverpleegkundige als aanspreekpunt. De peutergroep biedt de peuter met een VVE-toekenning tot zijn vierde jaar 14 uur opvang gedurende 48 weken per jaar. Deze opvang wordt bekostigd door de gemeente Deventer.

Ouders die niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag kunnen van dit aanbod gebruik maken op basis van wederkerigheid. Dat wil zeggen, de gemeente vraagt aan de ouders een tegenprestatie in de vorm van vrijwilligerswerk dat een bijdrage levert aan het maatschappelijk belang. De tegenprestatie bestaat uit 8 uur per week vrijwilligerswerk in overleg met de Vrijwilligers Centrale.

Samen met ouders

Voor ouders van peuters is het belangrijk dat er in de wijk een goede opvang voor hun kind mogelijk is. Zij zijn voor de school en de peutergroep de belangrijkste partners in het gesprek over de ontwikkeling van hun kind. Daarbij is het steeds van belang met elkaar te bespreken wat over en weer de behoeftes en verwachtingen zijn.

In het pedagogisch en didactisch aanbod spelen ouders een grote rol. De ontwikkeling en educatie van kinderen wordt gezien als een gedeelde, gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders, pedagogisch medewerkers en leerkrachten.

Een goed contact met de ouders geeft de pedagogische medewerkers de gelegenheid de opvoeding met ouders te delen en waar gewenst en mogelijk op elkaar af te stemmen. Samenwerking met ouders en andere betrokkenen is een voorwaarde om het welzijn van het kind te kunnen bevorderen.

Onderwijskundig beleid

In de peutergroep wordt aangesloten bij het onderwijskundig beleid van de school. Er wordt projectmatig gewerkt. Er wordt gebruik gemaakt van de methoden die in de kleutergroepen ook worden gebruikt.

Door die aansluiting bij de basisschool is er sprake van doorgaande lijnen. Om ervoor te zorgen dat een kind in groep 3 voldoende basis heeft voor zijn verdere ontwikkeling, is een goed VVE-aanbod in groep 1 en 2 belangrijk. Het Kenniscentrum VVE adviseert en ondersteunt bij het VVE-beleid en -aanpak.

2. Het bevorderen van fysieke en emotionele veiligheid

Peutergroep de Banjers creëert een huiselijke, gezellige sfeer waarbij de kinderen zich veilig voelen en zich op sociaal emotioneel vlak verder kunnen ontplooiën. Om een veilige basis te creëren houden we rekening met behoeften en verlangens van kinderen.

In de praktijk doen we dit door:

- *Samen praten over gevoelens*
- *Kinderen observeren*
- *Juiste opdrachten geven op maat*
- *Ruimte geven voor eigen initiatieven*

Vast dagritme

In onze peutergroep bieden wij structuur, dit geeft kinderen houvast en herkenning en daarmee het gevoel van veiligheid. Om de (dag)structuur zichtbaar te maken worden dagritmekaarten gebruikt. Peuters leren daardoor controle te krijgen over de tijd. Zo weten de kinderen waar ze aan toe zijn en wanneer het moment is dat ze weer opgehaald worden.

Vaste pedagogisch medewerkers

We werken zoveel mogelijk met dezelfde vaste pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers werken op vaste dagen, dit geeft de peuter duidelijkheid. Het opbouwen van het contact met de pedagogisch medewerkers vinden wij van groot belang. Het kind moet de medewerkers leren kennen als volwassenen die het kan vertrouwen, die aandacht geven, liefdevol en zorgzaam zijn en interesse hebben in het kind. Door dit vaste/vertrouwde gezicht voelen peuters zich veilig en komen met verhaaltjes en vragen, wat de ontwikkeling van het kind stimuleert.

Wennen

In de peutergroep geldt dat een peuter altijd kan komen wennen wanneer ouders of pedagogisch medewerkers dit wenselijk vinden. Dit wordt met ouders besproken tijdens de intake, die voorafgaand aan de startdatum plaatsvindt. Een aanleiding om een peuter te laten wennen kan zijn, dat hij/zij moeilijk afscheid kan nemen of bijvoorbeeld veel huult. Een wenmoment is dan bij uitstek geschikt om de zorg voor de peuter zo optimaal mogelijk te laten aansluiten op de opvang in de peutergroep. Naar aanleiding van dit wenmoment wordt bekeken of dit voldoende is voor de peuter. Zo niet, dan zal de pedagogisch medewerker samen met de ouder een vervolgtraject opstellen.

Ruilen/extra dagdelen

Het is mogelijk om een ingepland dagdeel (vooraf) te ruilen voor een ander willekeurig dagdeel. Een ingepland dagdeel is een vast dagdeel bij een regulier contract. Een keer niet komen en deze dag achteraf willen opmaken is dus geen ruilen. Feestdagen of vaste sluitingsdagen kunnen niet geruild worden. Deze worden immers ook niet in rekening gebracht.

Ruildagdelen zijn bedoeld voor alle kinderen, ongeacht de contractvorm. Wij proberen altijd aan de wensen van ouders te voldoen. Ruildagen zijn echter geen recht, maar een extra service die wij aan ouders (proberen te) verlenen. De pedagogisch medewerker bepaalt of er geruild kan worden. Hierbij wordt gekeken naar de groepssamenstelling, het aantal kinderen en het aantal aanwezige pedagogisch medewerkers.

Indien ouders incidenteel een extra dagdeel nodig hebben, kan dit aangevraagd worden bij de pedagogisch medewerker. Zij bepaalt of dit mogelijk is. Hierbij wordt gekeken naar groepssamenstelling, het aantal kinderen en het aantal aanwezige pedagogisch medewerkers. Het dagdeel wordt op de eerstvolgende factuur in rekening gebracht.

Aanwezigheid van vaste leeftijdsgenoten

Ouders zijn flexibel in het aantal dagen/dagdelen dat ze opvang willen afnemen voor hun peuter. Er zit dus geen minimum of maximum aan. Wel kiezen ze voor vaste dagen/dagdelen. Het voordeel hiervan is dat de groep peuters hierdoor per dag grotendeels gelijk blijft. De peuters hebben hierdoor steeds dezelfde leeftijdsgenootjes om zich heen. Dit is onder meer belangrijk voor het maken van vriendjes en het samen leren spelen.

De inrichting van de groepsruimte

De peuterdagopvangruimte heeft een huiselijke en gezellige inrichting. De ruimte is ingedeeld in hoeken zodat de kinderen zelfstandig een speelhoek kunnen kiezen, waar op dat moment hun voorkeur naar uit gaat.

Alle materialen hebben vaste plaatsen in de kasten. Zo weten de kinderen precies waar het materiaal hoort te staan. Door deze structuur kunnen kinderen makkelijk hun eigen spullen opruimen. Een opgeruimde en geordende ruimte geeft rust en een gezellige sfeer. Iets wat bij onze peuterdagopvang bijdraagt aan de ontspannen sfeer die wij in de groep willen creëren.

3. Het bevorderen van sociale competenties bij kinderen

Bij peutergroep de Banjers worden de peuters opgevangen door deskundige en voor dit werk opgeleide pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerker schept een huiselijke, warme en liefdevolle omgeving, waarbinnen het kind zich geborgen voelt.

We vinden het belangrijk om een goede band op te bouwen met de kinderen, maar ook dat de kinderen onderling contact leggen met elkaar en respect hebben voor elkaar. Veel praten tegen de kinderen en zoveel mogelijk uitleg geven in wat je doet, stelt ze op hun gemak en zorgt ervoor dat de taalontwikkeling gestimuleerd wordt.

Als pedagogisch medewerker zijn we bewust bezig met sociaal gedrag van kinderen te stimuleren. De eenvoudigste manier waarop dit aan de orde komt is tijdens het doen van gezamenlijke activiteiten. Deze activiteiten zijn divers. Zo is een gezamenlijke activiteit het eten van fruit en het drinken of een spelletje doen. Zaken die hierbij aan de orde komen zijn o.a. niet met volle mond praten, op je beurt wachten en elkaar helpen.

Wij zijn derhalve verplicht om opvoedkundige redenen deel te nemen aan maaltijden met aan onze zorg of begeleiding toevertrouwde kinderen. Vast onderdeel van de dag is de kring. In de kring doen we groepsspellen, gezamenlijke activiteiten en wordt er voorgelezen. Tijdens de kring besteden we aandacht aan het thema en bespreken we wat de kinderen na de kring gaan doen.

Wij willen op de peuteropvang een huiselijke en gezellige sfeer creëren, dit doen we door aandacht te besteden aan de volgende punten:

- *zorg voor elkaar: wij vinden het belangrijk dat de peuters elkaar helpen*
- *denken aan elkaar: wij leren de peuters rekening te houden met elkaar*
- *acceptatie van elkaar: ieder kind is anders, op de peuterdagopvang geven we de kinderen handvatten hoe ze hiermee om kunnen gaan.*

Rol van de pedagogisch medewerker

Als we vrij spelen of buiten spelen speelt een pedagogisch medewerker de ene keer met de kinderen mee, de andere keer houdt hij/zij toezicht en observeert het gedrag van de kinderen. Op deze manier kan de pedagogisch medewerker het spel sturen, wanneer nodig of het initiatief bij de kinderen laten. Omdat er ontwikkelingsgericht gewerkt wordt is het van belang dat de pedagogisch medewerker zich bewust is van zijn handelen en zijn bijdrage aan het spel van het kind. Dit doen wij door gerichte activiteiten aan te bieden en vooraf te bedenken wat het doel en de rol van de pedagogisch medewerker is in de activiteit.

Pedagogisch medewerkers zijn zich daarnaast bewust van hun voorbeeldrol. Kinderen zijn gevoelig voor de dingen die ze zien. Als pedagogisch medewerker houden we ons aan elementaire beleefdheidsuitingen, bijvoorbeeld niet met volle mond praten, aardig zijn tegen je collega. Kinderen nemen gedrag snel over. Door het juiste voorbeeld te geven hopen we de sociale ontwikkeling onbewust te stimuleren.

Rol pedagogisch beleidsmedewerker

DOK13 heeft een team van pedagogisch coaches, te weten Esther, Anouk en Attie. Bij de VE-locaties (Voorstad en Bekkumer) zal Anouk de coaching op zich nemen, omdat zij de pedagogisch coach VE is. In de praktijk betekent dit dat, conform het wettelijk kader, elke pedagogisch professional minimaal één keer per jaar een pedagogisch coachgesprek heeft met de pedagogisch coach. Doel hiervan is om te kunnen reflecteren op het eigen pedagogisch handelen en na te denken over waar en hoe de pedagogische kwaliteit verbeterd kan worden. Daarnaast is er te allen tijden (individueel of gezamenlijk als team) de mogelijkheid om een beroep te doen op de pedagogisch coach. De

pedagogisch coach is er om de pedagogisch medewerker te ondersteunen in het vinden van oplossingen.

Ter voorbereiding van het gesprek kan de pedagogisch coach een aantal vragen sturen. Zo is er even de tijd om concrete situaties uit de praktijk te koppelen aan de vragen. Stuur deze voor het gesprek plaatsvindt terug naar de pedagogisch coach. Bewustwording van eigen kwaliteiten en kansen zien voor ontwikkeling in de interactie met kinderen is een belangrijk aandachtspunt. Er is altijd ruimte voor eigen inbreng.

Gesprekken met de pedagogisch coach worden altijd in overleg gepland. Daarnaast kan het voorkomen dat de pedagogisch coach zonder afspraak op bezoek komt om sfeer te proeven, te observeren of gewoon even contact te onderhouden met jullie. Uiteindelijk willen we met elkaar toe naar een cultuur binnen Dok13, waarin het normaal is om na te blijven denken over waarom we de dingen doen zoals we doen en samen te blijven werken aan het verbeteren van de pedagogische kwaliteit.

Naast het/de gesprek(ken) met de pedagogisch coach heeft iedere werknemer ook een jaarlijks bijpraatmoment met Attie. Dit gesprek is bedoeld om in een individueel contactmoment gelegenheid te hebben om aan te geven hoe het met je gaat. Hoe gaat het met je? Heb je het naar je zin op je werk? Waar loop je tegenaan? Waar zou je nog graag willen leren of doen? Waar wil je naartoe? Hoe is de samenwerking met collega's of met de school? Dit zijn enkele vragen die aan bod kunnen komen bij dit gesprek.

Stagiaires

DOK13 is een erkend leerbedrijf en leidt doelbewust toekomstige pedagogische medewerkers (collega's) op.

Stagiaires voeren tijdens de opvang hun schoolopdrachten uit en vervullen de daarbij behorende werkzaamheden. Ze verzorgen lichte ondersteuning van individuele kinderen of groepsgewijs. Hierbij staat welzijn en veiligheid van kinderen voorop. Stagiaires worden hierin begeleid door de vaste beroepskrachten door middel van observaties, feedback, evaluatiegesprekken met de opleidingsschool en het beoordelen en aftekenen van opdrachten. Tevens dragen pedagogisch medewerkers zorg voor het tijdig informeren van kinderen en ouders over de komst van stagiaires. De vaste beroepskrachten dragen te allen tijde de eindverantwoordelijkheid in een groep.

Inzet stagiaires

Er is een maximale verhouding tussen pedagogisch medewerkers, en beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires met betrekking tot hun formatieve inzet. Formatieve inzet betekent dat de beroepskracht-in-opleiding of stagiair geheel of gedeeltelijk meetelt in de berekening van de BKR. Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan de helft (50%) van het minimaal aantal in te zetten pedagogisch medewerkers. Voorbeeld: bij inzet van 6 beroepskrachten mogen maximaal 3 hiervan beroepskrachten-in-opleiding en/of stagiaires zijn die formatief worden ingezet.

Op locaties waar maximaal 2 beroepskrachten worden ingezet zal met behulp van leerkrachten en directeur van de school als achterwacht, zorg worden gedragen voor het bewaken van kwaliteit en veiligheid.

In de huidige cao-afspraken is formatieve inzet onder bepaalde voorwaarden mogelijk voor de beroepskracht-in-opleiding (beroepsbegeleidende leerweg) in afstemming met de stagebegeleider bij het ROC. Ook de stagiair (beroepsopleidende leerweg) kan onder bijzondere omstandigheden (ziekte, vakantie) beperkt formatief ingezet worden. Daarnaast kunnen beroepskrachten-in-opleiding en

stagiaires boven-formatief worden ingezet, als extra ondersteuning. Mits aan de randvoorwaarden wordt voldaan, zoals verantwoorde kinderopvang en voldoende en kwalitatief goede begeleiding. Een BOL-stagiaire staat in principe boventallig op de groep. In de cao zijn enkele mogelijkheden geboden om een BOL-stagiaire formatief in te zetten op basis van een arbeidscontract.

Dit mag alleen in de volgende situaties:

- bij ziekte van een pedagogisch medewerker;
- tijdens schoolvakanties van de student.

Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

1. De student mag nooit alleen op de groep staan;
2. De MBO-student kan uitsluitend worden ingezet op de eigen stagelocatie.

Op deze momenten zal deze medewerker volledig kunnen functioneren als beroepskracht en dus ook alle verantwoordelijkheden dragen.

Als we vrij spelen of buiten spelen speelt een pedagogisch medewerker de ene keer met de kinderen mee, de andere keer houdt hij/zij toezicht en observeert het gedrag van de kinderen. Op deze manier kan de pedagogisch medewerker het spel sturen wanneer nodig of het initiatief bij de kinderen laten.

Pedagogisch medewerkers zijn zich daarnaast bewust van hun voorbeeldrol. Kinderen zijn gevoelig voor de dingen die ze zien. Als pedagogisch medewerker houden we ons aan elementaire beleefdheidsuitingen, bijvoorbeeld niet met volle mond praten, aardig zijn tegen je collega. Kinderen nemen gedrag snel over. Door het juiste voorbeeld te geven willen we de sociale ontwikkeling onbewust stimuleren.

4. Het bevorderen van persoonlijke competenties

Wij willen dat kinderen samenwerken, helpen, zorgdragen voor elkaar, samenspreken, samenspelen, samen beslissen en samen vieren. Dat alles maakt de opvang tot een leef- en werkgemeenschap, waarin ook de ouders zijn opgenomen. Bij sociaal leren geven wij aandacht aan sociale vaardigheden en omgangsvormen. De kinderen ervaren in de groep om de jongste, middelste en oudste te zijn en leren deze verschillende rollen te onderscheiden.

Helpen vindt plaats doordat kinderen samen bezig zijn met verschillende activiteiten. Helpen en geholpen worden staat centraal. Dit om leren van elkaar en zorgen voor elkaar te stimuleren. Binnen onze opvang kunnen de kinderen op eigen niveau meebeslissen over zaken die hen zelf aangaan.

Onze uitgangspunten zijn: we vertrouwen elkaar, we helpen elkaar, niemand speelt de baas, niemand lacht uit en niemand is zielig.

Daarom vinden we de volgende aspecten belangrijk in onze opvang:

- *Goede omgangsvaardigheden aanleren tussen kinderen onderling*
- *Goede omgangsvormen aanleren tussen leiding en kinderen*
- *Kinderen laten weten dat ze zichzelf mogen zijn*
- *Openstellen voor behoeften van het kind*
- *Opbouwen van een relatie met het kind en zijn/haar sociale context (ouders, vriendjes, etc.)*

Ontwikkelingsgericht

Zoals beschreven wordt er ontwikkelingsgericht gewerkt. Dit houdt in dat er altijd te rade wordt gegaan bij de kinderen: Wat doen ze graag, wat vinden ze interessant, wat kunnen en weten ze al en wat kunnen ze bijna. De inbreng van de peuters wordt meegenomen in de plannen en activiteiten.

De volgende stappen worden door de pedagogisch medewerker ondernomen:

- *Er worden 5 kernactiviteiten ingezet, samen met betekenisvolle inhoud of thema's. Deze 5 kernactiviteiten zijn: Spelactiviteiten, constructieve en beeldende activiteiten, kring- en gespreksactiviteiten, lees- schrijfactiviteiten en reken- wiskunde activiteiten.*
- *De pedagogisch medewerkers zorgen voor een sterke pedagogische basis; ze ontwerpen met de inbreng van de kinderen een betekenisvolle thematisch activiteitenaanbod.*
- *Handelingsgericht observeren, registreren, evalueren. Hiervoor zal worden aangesloten bij het door school gebruikte instrument: Dorr. De pedagogisch medewerkers observeren, registreren en evalueren. Dorr is gekoppeld aan de SLO doelen waarbij gebruik gemaakt wordt van de Themaplanning en doelen voor peuters.*
- *De pedagogische medewerkers zorgen voor betekenisvolle, doelgerichte en gezamenlijke activiteiten. Zij zoeken, samen met de kinderen, naar een aanbod dat voor de kinderen zelf interessant en betekenisvol is en bevorderen een doorgaande ontwikkeling.*
- *Zodra medewerkers bijzonderheden signaleren in de ontwikkeling van een kind zal zij in overleg met ouders de Intern Begeleider van school inschakelen. Mocht de observatie van de IB leiden tot een actie dan zal zij in overleg met ouders zorgdragen voor de vereiste ondersteuning en/of doorverwijzen naar externe ondersteuning.*
- *Het doel is deze brede ontwikkeling te bevorderen met de specifieke kennis en vaardigheden die daarvoor nodig zijn. Want ontwikkeling is een samenhangend geheel. Waarbij pedagogisch medewerkers de hiervoor noodzakelijke scholing volgen.*

Spel en spelen

Spel is voor het kind de manier bij uitstek om te ontdekken, ervaren en onderzoeken. Daarom neemt bij ons het spel een belangrijke plaats in. Al spelend ontwikkelt het kind zich en maakt contact met zijn omgeving. Het is belangrijk dat het kind zijn eigen spel kan ontwikkelen.

Wij begeleiden het kind hierbij door hem/haar aan te moedigen en te prikkelen. Wanneer het kind zelf speelt, neemt de pedagogisch medewerker afstand. Tijdens vrij spelmomenten spelen kinderen situaties na uit de dagelijkse praktijk. Hierdoor leren ze omgaan met elkaar, problemen oplossen en oplossingen verzinnen.

Werken met thema's

In de peutergroep volgen we de thema's van school. De thema's worden in overleg met de leerkrachten van de kleuterklassen in een jaarrooster vastgelegd. Wij verzamelen materialen en activiteiten die met het thema te maken hebben en laten dit terugkomen in de groep. Bijv. vissen op het raam en knutselvissen aan de lijn bij het thema: "de mooiste vis" of een herfsttafel in de herfst. Hiermee stimuleren we de creatieve ontwikkeling bij de kinderen. Dit doen we door gebruik te maken van verschillende materialen zoals verf, papier en klei.

Thema's die jaarlijks terug keren zijn, al dan niet in binnen een andere benaming van het thema:

- *Kleuren en vormen*
- *Seizoenen*
- *Feestdagen*
- *Verkeer*
- *Dit ben ik*

Taal en spraakontwikkeling

De taal- en spraakontwikkeling speelt een grote rol op de peuteropvang. Zowel individueel als groepsgericht stimuleren we de taal- en spraakontwikkeling. Een goede taal- en spraakontwikkeling is de basis voor het lezen, schrijven en rekenen. Het aanleren van de Nederlandse taal gebeurt door spelenderwijs boekjes voor te lezen, een kringgesprek, poppenkast spelen, verhaaltjes te vertellen, liedjes te zingen, gesprekjes met kinderen en in de alledaagse omgang met elkaar.

Motorische en lichamelijke ontwikkeling

We maken een onderscheid in grove motoriek (lopen, rennen, klimmen, springen) en fijne motoriek (pakken, vasthouden, bouwen). De grove motoriek stimuleren we onder andere bij het buitenspelen, kinderen kunnen dan o.a. rennen en fietsen. Onder begeleiding van een pedagogisch medewerker worden bewegingsspelletjes gedaan. De fijne motoriek stimuleren we door te kleuren, te knutselen en te spelen met klein spelmateriaal. Belangrijk is dat kinderen hun eigen lichaam leren kennen. Er worden spelletjes gedaan die de zintuigen stimuleren (voelen, zien, horen en ruiken) en spelletjes die het lichaamsbesef bevorderen zoals liedjes waarbij eigen lichaamsdelen moeten worden aangewezen (bijv. hoofd, schouders, knie en teen, etc.).

5. Overdracht waarden en normen

Op de peuteropvang komen kinderen in aanraking met andere culturen, andere gewoontes en gebruiken. Peuters zien ander gedrag en moeten leren wat goed is en wat niet mag. De Peutergroep biedt de mogelijkheid dat de kinderen van elkaar leren.

De pedagogisch medewerker geeft het “goede voorbeeld” en doet zoveel mogelijk met de kinderen mee. Bijvoorbeeld: wanneer een pedagogisch medewerker iets aan een kind wil vertellen loopt zij naar het kind toe. Op deze manier wordt de rust op de groep gehandhaafd en leren de kinderen dat ze niet naar elkaar moeten schreeuwen.

Als er conflicten ontstaan proberen we dat samen met de kinderen op te lossen. Dit doen we door met de kinderen te praten over wat er is gebeurd en elkaar een hand te laten geven om het weer goed te maken.

Regels en afspraken

- Samen delen, samen spelen
We stimuleren het samenspel tussen de kinderen, door bijvoorbeeld mee te spelen in de poppenhoek. Kinderen overleggen met elkaar, komen tot een rollenspel en leren rekening te houden met een ander.
- Even praten na een ruzie is fijn, dan kunnen we weer vrienden zijn
Als 2 peuters een keer ruzie hebben, dan gaan ze samen met de pedagogisch medewerker praten over een oplossing. Voordat ze verder spelen maken de kinderen het weer goed, door elkaar een handje te geven.
- Iedereen doet mee, we zeggen geen nee
Als een peuter vraagt mee te spelen, dan mag dit. We sluiten geen kinderen buiten. Samen spelen is gezelliger, dit willen we kinderen leren.
- Eerst vragen of je iets mag lenen, dan pas meenemen
Als een peuter een spelletje van huis meeneemt en een andere peuter wil hier ook graag eens mee spelen, dan leren we het kind dit eerst netjes te vragen.
- Als ik met een spelletje stop, ruim ik alles netjes op
We willen kinderen leren zorg te dragen voor een nette en veilige omgeving, daarom leren we de kinderen iets op te ruimen, voordat ze aan iets nieuws beginnen.
- Als iemand zegt STOP, dan houd je op
Twée peuters spelen samen, één peuter bouwt een toren, de ander duwt de toren steeds om. De eerste keren wordt er door beide kinderen om gelachen. Later wil 1 van de peuters die toren graag zo hoog mogelijk maken en vraagt het andere kind te stoppen, met omgooien. Kinderen leren op deze manier grenzen aangeven en rekening te houden met wensen van een ander.

6. Accommodatie

Peutergroep de Banjers (locatie Rythmeen) is gevestigd in basisschool de Rythmeen. De ruimte is speciaal ingericht en afgestemd voor peuteropvang.

Groepsruimte

Onze groepsruimte is ingedeeld in verschillende speelhoeken. Zo hebben we onder andere een bouwhoek, huishoek en een leeshoek.

Medegebruik

Uitgaande van hun ontwikkeling en belangstelling kan door peuters gebruik gemaakt worden van de verschillende ruimten en mogelijkheden die het gebouw te bieden heeft. De diverse ruimten worden tijdens schooluren gebruikt door alle leerlingen en peuters.

Keuken

In de peuteropvangruimte hebben wij een voldoende uitgeruste, eigen keuken, zo hebben we alle spullen voor eten en drinken altijd bij de hand. De keuken is niet af te sluiten, maar wel veilig ingericht.

Verschoonruimte

De peutergroep beschikt over een eigen verschoonruimte incl. toiletten met opstapje. Deze bevindt zich in de afgesloten hal, grenzend aan de groepsruimte en is voorzien van ramen, zodat er altijd zicht vanuit de groep is.

Buitenspeelruimte

Wij hebben de beschikking over een afgeschermd eigen buitenspeelsterrein. Deze buitenruimte is makkelijk te bereiken. De buitenspeelruimte wordt gedeeld met de basisschool.

7. Werkwijze

Groepsgrootte

We vangen kinderen op in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Er is plek voor maximaal 16 peuters per dagdeel. We werken met zoveel mogelijk vaste pedagogisch medewerkers, eventueel aangevuld met stagiaires. Er staat minimaal één vaste pedagogisch medewerker op de groep. Afhankelijk van het kindaanantal en de leeftijd van de peuters, wordt een 2e pedagogisch medewerker ingezet.

Mentorschap

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind. De mentor is één van de pedagogisch medewerkers van de groep waarin het kind geplaatst is. De ouders worden op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is. Een mentor signaleert niet alleen het welbevinden maar ook (potentiële) ontwikkelingsvraagstukken: op deze manier kan samen met de inzet van school (intern begeleider) en/of andere professionals van binnen of buiten de school vroegtijdig en adequaat passende (extra) ondersteuning worden geboden. Samen met school wordt bekeken hoe de mentor ook een rol in het contact met andere professionals kan vervullen.

De mentor bespreekt periodiek het welbevinden en de ontwikkeling van het kind met de ouders. Dit gebeurt in ieder geval tijdens de intake en overdracht. De mentor van het kind maakt minimaal 1x per jaar volgens een vast systeem een observatieverslag over zijn/haar welbevinden. De ouder zal door de mentor minimaal 1 keer per jaar worden uitgenodigd voor een gesprek waarin de resultaten van deze observatie wordt besproken en hoe het verder met het kind. Door het volgen van de ontwikkeling van het kind sluiten pedagogisch medewerkers aan op de individuele behoeften van een kind. Tevens kan er door overleg met ouders en school worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen.

Omvang van de groep in combinatie met de basisgroep BSO

Op de BSO is er plek voor 20 kinderen per dagdeel in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar. We werken met zoveel mogelijk vaste pedagogisch medewerkers, eventueel aangevuld met stagiaires. Er staat altijd 1 vaste pedagogisch medewerker op de groep. Afhankelijk van het kindaanantal wordt een 2^e pedagogisch medewerker ingezet.

Op de peutergroep is er plek voor maximaal 16 peuters per dagdeel in de leeftijd van 2 t/m 4 jaar. Ook hier werken wij met zoveel mogelijk vaste pedagogisch medewerkers, eventueel aangevuld met stagiaires. Er staat altijd 1 vaste pedagogisch medewerker op de groep. Afhankelijk van het kindaanantal wordt een 2e pedagogisch medewerker ingezet.

Het kan voorkomen dat er een combigroep gevormd wordt met de peutergroep en de BSO omdat er een klein aantal peuters is. Wegens efficiënt en effectief werken kan het voorkomen dat de peuter toegevoegd wordt aan de basisgroep van de BSO. Hierbij is het belangrijk dat de sociaal emotionele en fysieke veiligheid en het welbevinden van de peuter gewaarborgd wordt.

Als het voorkomt dat de peuters toegevoegd worden aan de basisgroep, zal het maximaal aantal kinderen van de locatie niet worden overschreden. De opvang zal plaatsvinden volgens de eisen van de peuteropvang met een BKR van 1 op 8, met aandacht voor de aanwezigheid van oudere kinderen. Dit is terug te vinden in o.a. het spelmateriaal en inrichting van de ruimte en in het pedagogisch beleid en praktijk.

Het uitgangspunt is verantwoorde kinderopvang. De kinderen mogen bij activiteiten de basisgroep verlaten. De maximale omvang van de basisgroep wordt in die situaties tijdelijk losgelaten. Ook worden soms activiteiten alleen voor bepaalde groepen van de locatie georganiseerd. In dat geval wordt de beroepskracht-kindratio in de overige groep gewoon op groepsniveau en niet op centrumniveau berekend.

Combigroep peuters en BSO

Het kan voorkomen dat een peuter toegevoegd wordt aan de groep van de BSO.

Het is van belang dat als de peuter in andere basisgroep komt, met kinderen van andere leeftijden, de sociaal emotionele en fysieke veiligheid en het welbevinden van de peuter gewaarborgd wordt.

Dit wordt gedaan door verschillende acties te ondernemen:

- Leeftijdsgerichte activiteiten aanbieden aan de peuter
Zodra de peuter toegevoegd wordt aan de basisgroep van de BSO zal de pedagogisch medewerker de peuter een activiteit aanbieden gericht op de leeftijd. Dit kan een andere activiteit zijn dan de basisgroep uitoefent, maar het kan ook dezelfde activiteit zijn met gerichte ondersteuning en aandacht van de pedagogisch medewerker.

Het is hierbij van belang dat de pedagogisch medewerker bij de voorbereiding van elke activiteit rekening houdt met het feit dat een peuter mee moet kunnen doen of dat er een andere leeftijdsgerichte activiteit aangeboden moet worden. Een voorbeeld van een gezamenlijke activiteit: De basisgroep heeft als activiteit een paasmandje maken.

De pedagogisch medewerker bereidt de activiteit zo voor dat er een mogelijkheid is dat een peuter mee kan doen aan deze activiteit. Dit door het mandje al te maken voor de peuter en dat hij/zij het mandje kan versieren d.m.v. knippen en plakken. De kinderen van de basisgroep maken het mandje zelf en versieren het daarna ook. Op deze manier kan de peuter meedoen met de activiteit, gericht op zijn/haar leeftijd.

Een voorbeeld van een activiteit gericht op de peuter: De basisgroep van de BSO gaat een paasmandje maken en de peuter gaat een paashaas inkleuren. De pedagogisch medewerker zorgt van tevoren dat er verschillende tekeningen klaar liggen voor de peuter. Zo kan de peuter kiezen wat hij/zij wil kleuren en kan dit uitoefenen. De peuter zal bij de basisgroep aan de knutseltafel zitten en de pedagogisch medewerker verdeeld zijn/ haar aandacht tussen de kinderen en peuter.

Doordat de peuter betrokken wordt bij de basisgroep en ondersteund wordt door de pedagogisch medewerker zal het kind zich veilig (sociaal emotionele en fysieke veiligheid) en geborgd voelen in de groep. Het kind maakt deel uit van het grote geheel.

- Ontwikkelingsgericht werken
In de BSO en peutergroep wordt ontwikkelingsgericht gewerkt. De activiteiten die worden aangeboden zijn zo voorbereid dat er altijd een doel aan gekoppeld is. Zoals bij het vorige voorbeeld bij leeftijdsgerichte activiteiten kunnen er verschillende doelen aan de activiteit gekoppeld worden. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat er voor de peuter andere doelen gesteld worden dan voor het BSO kind. Een peuter kan zich op deze manier, in de groep van de BSO optimaal ontwikkelen d.m.v. de activiteiten die worden aangeboden.
- Zone van de naaste ontwikkeling
Kinderen leren het meeste in een zone van de naaste ontwikkeling. Dit wil zeggen: een situatie of activiteit die past bij wat een kind al zelfstandig wil en kan, maar die tegelijkertijd ook nieuwe interesses en handelingen uitlokt bij het kind, zodat het ook activiteiten onderneemt die hij of zij nog niet helemaal zelf kan (Janssen-Vos & Pompert, 2003, p. 49). Anders gezegd kun je spreken

van het verschil tussen wat een kind al zelfstandig kan en wat een kind kan met ondersteuning van iemand anders. De zone van de naaste ontwikkeling speelt zich vaak af in interactie met een volwassene en/of een ander kind.

Doordat de peuter zich bij een basisgroep voegt waarin oudere kinderen zitten kan het kind zich goed ontwikkelen door middel van de zone van de naaste ontwikkeling. De peuter kan zelfstandig al heel veel dingen, maar er zijn dingen die hij/zij graag wil doen, maar nog niet goed zelf kan. Doordat er andere kinderen in de groep aanwezig zijn die dit wel kunnen kan de peuter zich goed ontwikkelen doordat het samen met de kinderen een activiteit onderneemt. Daarnaast is er nog ondersteuning van de pedagogisch medewerker, waardoor het kind zich optimaal kan ontwikkelen. Zowel de sociaal emotionele, motorische, cognitieve en taalontwikkeling.

Doordat het kind samen leert met de oudere kinderen (eventueel een broer of zus) krijgt het kind positieve link met leren. Het kind zal zich hierdoor zelfverzekerd voelen. Daarnaast leert het kind andere kinderen kennen, waardoor de locatie (school, BSO en peutergroep) voor hem/haar bekend terrein wordt, en waardoor de zelfverzekerdheid van de peuter verder groeit.

Inzet pedagogisch medewerkers

Er staan altijd gekwalificeerde pedagogisch medewerkers op de groep. De pedagogisch medewerkers voeren hun functie uit conform de functieomschrijving uit de cao Kinderopvang. Deze medewerkers zorgen voor een dagstructuur, activiteiten, ondersteuning van de kinderen, spelen mee en houden overzicht.

Pedagogisch medewerkers hebben op werkdagen recht op pauze. Op de dagen dat er meerdere medewerkers zijn, regelen de pedagogisch medewerkers de pauzes onderling voor en na de lunch, mits de groepssituatie dit toelaat. Als er maar 1 pedagogisch medewerker aanwezig is neemt hij/zij pauze op de groep, door op een rustig moment een kopje thee of koffie te drinken aan de groepstafel. Ook zorgt de pedagogisch medewerker onder meer voor het aannemen van de telefoon, beantwoorden van mailtjes en het doen van de boodschappen.

Commissie Gunning – “4 ogen”

DOK13 zal hiermee op haar locaties zoveel mogelijk rekening houden door een open, professioneel werkklimaat waarbij de drempel om elkaar op bepaalde gedragingen binnen het werk aan te spreken zo laag mogelijk is; door het aan de randen van de dag samenvoegen van stamgroepen en door boventallige inzet, als extra paar ogen, van pedagogisch medewerkers in opleiding.

In onze praktijk komt dit neer op het volgende. Pedagogisch medewerkers zijn vrijwel nooit alleen: van 07.15 uur tot laat in de middag zijn op school huishoudelijk medewerkers, leerkrachten, directeur en/of conciërge aanwezig. Alle collega's komen gedurende de dag willekeurig in de groepsruimten. Om te overleggen, afspraken te maken, af te stemmen of gewoon collegiaal te buurten.

Alle collega's komen en gaan op verschillende, willekeurige tijdstippen en melden zich bij vertrek altijd af bij hun collega's van de opvang. Echter, zoals ook aangehaald in het rapport, zal het volledig uitsluiten van één pedagogisch medewerker op een groep niet mogelijk zijn.

Meldcode huiselijk geweld en van kindermishandeling – wat kan ik doen?

DOK13 beschikt over een meldcode kindermishandeling, een daarbij behorende protocol kindermishandeling en actuele sociale kaart. Daarnaast is een wettelijke meldplicht ingevoerd voor een vermoeden van geweld- of zedendelict jegens een kind door een collega. Dit betekent dat een houder van een kinderopvangorganisatie vanaf 1 juli 2013 wettelijk verplicht is om contact op te nemen met een vertrouwensinspecteur als over aanwijzingen beschikt wordt dat een collega een geweld- of zedendelict begaat of heeft begaan en een kind hiervan het slachtoffer is.

De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor de branche kinderopvang is gebaseerd op het basismodel meldcode: Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Deze meldcode is speciaal toegeschreven naar de branche kinderopvang en is bedoeld voor iedereen die werkzaam is binnen deze branche. De meldcode geeft via een stappenplan aan hoe te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarnaast bevat deze meldcode een route hoe te handelen bij signalen van een mogelijk geweld- of zedendelict door een collega en een route hoe te handelen wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Elke stap wordt afzonderlijk uitgebreid toegelicht. De volledige meldcode en handleiding huiselijk geweld en kindermishandeling staan op onze website.

Bij een vermoeden van kindermishandeling volgen de medewerkers het stappenplan uit het protocol waarin is vastgelegd wie, wat, waar en wanneer.

Het onderwerp wordt structureel onder de aandacht gehouden door:

- *Vast onderdeel agendapunt Bijzonderheden Groep tijdens werkoverleg;*
- *Schooldirecteur uitnodigen in werkoverleg voor uitleg en toelichting;*
- *IB-er raadplegen;*
- *Deskundigheidsbevordering pedagogisch medewerkers;*
- *Streven is om de protocollen van onderwijs en opvang te integreren.*

Alle bijbehorende documenten zijn voor medewerkers beschikbaar op het intranet van DOK13. Medewerkers zijn bekend met de site www.vooreenveiligthuis.nl Bij een eerste vermoeden informeert de pedagogisch medewerker de aandachtsfunctionaris, directeur van DOK13, die vervolgens nader afstemt met de schooldirecteur.

Vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs

Een vertrouwensinspecteur is werkzaam bij de Inspectie van het Onderwijs. Hij of zij is inspecteur van een onderwijssector (Primair Onderwijs – Voortgezet Onderwijs – Beroepsonderwijs en Volwassen Educatie) of inspecteur tweedelijns toezicht Kinderopvang en heeft voor een deel van het werk de taak van vertrouwensinspecteur. De vertrouwensinspecteur heeft geheimhoudingsplicht en is bij wet uitgezonderd van het doen van aangifte. Voor de kinderopvang is de vertrouwensinspecteur als deskundige aangewezen door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Een houder van een kinderopvangorganisatie is verplicht om bij een vermoeden van een zeden- of geweldsdelict door een werknemer (met taken belast persoon) de vertrouwensinspecteur te raadplegen.

0900 – 111 31 11 / www.onderwijsinspectie.nl

Dagprogramma

Op de peuterdagopvang hanteren we een vaste dagindeling. Zo weten de kinderen wat er gaat gebeuren. Dit geeft houvast. Het dagschema hebben we in het volgende hoofdstuk opgenomen.

Activiteiten

Op een peuterdag doen we allerlei activiteiten, voorbeelden zijn:

- *Werkjes maken; dit heeft meestal te maken met het thema wat we op dat moment volgen. Dit kan zijn: kleuren, verven, prikken, scheuren van papier, etc.*
- *Bewegen op muziek*
- *Liedjes zingen*
- *Spelletjes spelen, puzzel maken*
- *Boekjes lezen*
- *Buiten spelen: fietsen, ballenblazen, stoepkrijt*

Naast al het spelen met spelmateriaal wordt er ook elk dagdeel een activiteit gepland met papier, verf, plaksel, klei, potloden, etc. De bedoeling van dit materiaal is dat een kind de verschillende (basis)technieken van het creatief bezig zijn leert en de verschillende materialen leert kennen. We ondersteunen de creativiteit van kinderen en stimuleren kinderen een stapje meer te laten doen (ontwikkelingsgericht). Bijvoorbeeld bij het leren knippen. Eerst is het een geheel vrije activiteit, dan proberen we te stimuleren om iets uit te knippen wat ze kunnen gebruiken voor een plakwerkje en als de kinderen er aan toe zijn leren we ze te knippen over lijnen.

Eten met de peuters

Gedurende de dag wordt er gegeten en gedronken. Er zijn 2 vaste eet- en drinkmomenten per dag.

10.30 uur: fruit eten en drinken

We wassen onze handen, bij de kraan met een beetje zeep. Daarna gaan we aan tafel en zingen we 'smakelijk eten' en krijgen de peuters een bakje met gevarieerd fruit. Na het eten zingen we liedjes binnen het actuele thema. Na een paar liedjes zingen we het liedje 'smakelijk drinken' en krijgen de kinderen een beker water. Als kinderen dit op hebben mogen ze een boekje pakken uit de boekenkast en aan tafel gaan lezen. Om de beurt worden ze bij de PM'er geroepen voor een schone luier of wc-ronde.

12.30 uur: lunchen

Voordat wij aan tafel gaan, wordt er eerst handen gewassen. Als de peuters hun handjes hebben gewassen, mogen ze aan tafel gaan zitten.

- *Alle peuters krijgen eerst een bruine boterham met beleg; smeerkaas, kipfilet, halvajam, pindakaas of een plakje kaas.*
- *Kinderen kunnen kiezen uit (karne)melk of water bij het eten*
- *Na de eerste boterham mogen de kinderen nog een boterham, rijstwafel of een cracker. Hierop mag beleg naar keuze.*
- *Peuters eten maximaal 4 producten.*
- *Peuters mogen van tafel wanneer iedereen zijn/haar eerste boterham op heeft.*
- *Als de peuters zijn uitgegeten, worden de gezichten en handen schoongemaakt met speciale vochtige doekjes.*

Toilet en verschonen

Bij de peuters zijn er kinderen die nog een luier dragen, kinderen die al zindelijk zijn en kinderen die bezig zijn met zindelijkheidstraining. Na overleg met ouders, sluiten wij als peuteropvang graag zoveel mogelijk aan bij wat thuis gebeurt.

Als we een kind gaan verschonen, klimt het zelf op de verschoontafel. Dit is goed voor de peuter (zelfstandigheid) en voor de pedagogisch medewerker (ergonomisch). De peuter ligt op een aankleedkussen. Tijdens het verschonen hebben we aandacht voor het kind, vaak vertellen peuters

dan leuke verhalen, waardoor het noodzakelijke luiers verschonen, toch aangenaam is voor het kind. Als peuters ontlasting hebben, gebruiken we plastic handschoenen. Deze luiers gaan in een plastic zak en worden daarna gelijk opgeruimd. Door het verschonen hebben we lichaamscontact met de peuter, wij gaan hier discreet mee om.

Voor peuters die zindelijk zijn is een kleutertoilet. Peuters geven zelf aan wanneer ze naar het toilet moeten en daarnaast zijn er vaste momenten, zoals voor het eten en drinken. Wij stimuleren de zindelijkheid van de kinderen door te werken met een stickersysteem.

8. Dagindeling

Ouders kiezen uit verschillende opvangblokken:

- 07:15 – 08:15 uur (VSO, vindt plaats op de banjers locatie de Rythmeen)
- 08.15 - 12.15 uur (reguliere peuteropvang)
- 12:15 - 14.00 uur (verlengde peuteropvang)

Hieronder staat per blok een overzicht van de dagindeling

VSO + Reguliere peuteropvang

07.15 - 08.15 uur	Kinderen worden gebracht; ontbijt en vrij spelen
08.15 - 08.45 uur	Kinderen gaan naar de peutergroep met de banjerkar en peuters arriveren
09.00 - 09.20 uur	Kring met dagopening en behandelen van thema
09.20 - 10.20 uur	Vrij spelen en thema-gerichte activiteit
10.00 - 10.20 uur	Fruit voorbereiden, samen met een aantal peuters
10:20 – 10:30 uur	Opruimen
10.30 - 11.00 uur	Handen wassen, fruit eten en drinken.
11.00 - 11.15 uur	Luier verschonen of plassen en handen wassen; boekjes lezen, puzzel maken; kinderen die klaar zijn doen hun jas vast aan.
11.15 - 11.45 uur	Buiten spelen/vrij spelen;
11.45 - 12.00 uur	Opruimen buitenspeelgoed;
12.00 - 12.15 uur	Gezamenlijk (aan tafel) spelen (klei, noppen, duplo) + ophalen

Verlengde opvang

12.15 - 12.45 uur	Lunchen met de kinderen die blijven
12.45 - 13.45 uur	Vrij spelen, rusten of rustige bezigheden (voorlezen, etc.)
13.45 - 14.00 uur	Opruimen en ophalen

9. Feesten en verjaardagen

In de peutergroep besteden we aandacht aan de verschillende feesten die er zijn in een jaar. We passen het thema van dat moment aan op het feest dat gaat plaatsvinden. Rondom een thema hebben we al leuke groepsactiviteiten, verhalen en spellen. Daarnaast zorgen we voor thema-aankleding, knutselwerkjes en muziek.

Als er iemand jarig is vieren wij feest. De jarige krijgt een mooie muts op en boven de tafel hangen slingers voor de jarige. In de kring mag de jarige op een versierde stoel zitten en zingen we hem/haar toe met verjaardag liedjes.

Kinderen die jarig zijn mogen trakteren. Wij stellen het op prijs als de kinderen op iets gezonds trakteren. Voorbeelden: rozijntjes, mandarijntjes of een klein speelgoedje, afgestemd op de leeftijdsgroep. De pedagogisch medewerkers geven graag tips.

10. Samenwerking peutergroep en basisschool

De school bewaakt de doorgaande pedagogische ontwikkelingslijn en de kwaliteit van de huisvesting. In deze coproductie zetten de scholen en DOK13 gezamenlijk de koers uit. Het motto van de basisschool is: samenwerken is elkaar versterken!

Dit motto geeft de samenhang tussen de school, peutergroep, BSO, gezin, buurt, omgeving en samenleving weer. We staan om de kinderen heen. Kinderen hebben ons: ouders, leerkrachten, pedagogisch medewerkers, volwassenen, maar ook andere kinderen nodig. De vorming van kinderen tot een zelfstandige en zelfverantwoordelijke persoon staat binnen de school en opvang centraal. Daarin nemen we steeds het kind als uitgangspunt.

In de peutergroep sluiten we hierbij aan door te kijken naar het individuele kind en van daaruit ieder kind een stapje verder te helpen in zijn/haar ontwikkeling. De pedagogisch medewerker luistert goed naar het kind en kijkt waar het kind zich mee bezig houdt. Zonder het initiatief bij het kind weg te halen, kan een pedagogisch medewerker kleine aanpassingen doen (bijvoorbeeld materiaal toevoegen, meespelen, enz.) waardoor het kind net weer een stapje verder komt (ontwikkelingsgericht).

De samenwerking tussen onze voorschoolse voorziening en het onderwijs hebben we beschreven in het beleid 'Drempelloos Door' te vinden op de websites van de basisscholen.

BSO de Banjers

Op de Rythmeen is BSO de Banjers gevestigd. Een bijkomend voordeel van de samenwerking tussen peuters en BSO, is dat peuters die overgaan naar de basisschool en dan gebruik maken van de BSO de pedagogisch medewerkers en opvangruimten al kennen, en er een makkelijker overdracht mogelijk is.

11. Ondersteuning en Achterwacht

Ondersteuning

De peuterdagopvang valt onder de verantwoordelijkheid van DOK13. Zij zorgt voor voldoende en gekwalificeerde pedagogisch medewerkers, financiële administratie, organisatorische aspecten en ondersteuning op de locaties. Pedagogisch medewerkers vragen hulp aan school en/of DOK13 bij signalering of zorg over kinderen bij o.m. het vermoeden dat de ontwikkeling van een kind anders verloopt dan verwacht.

Achterwacht

De peutergroepen zijn gevestigd op 2 locaties: de Dorpsschool en de Rythmeen. Vanaf 07.15 uur en tot laat in de middag zijn op school schoonmaak, leerkrachten, directeur en/of conciërge aanwezig, waarop in noodgeval een beroep kan worden gedaan. Daarnaast is de directeur van DOK13 altijd bereikbaar in geval van een calamiteit. Ook wordt er gebruik gemaakt van een noodlijst die in overleg met school is opgesteld. Deze laatste geldt ook in alle schoolvakanties en op schoolvrije dagen.

- *De noodlijst wordt voorafgaand aan iedere vakantie en schoolvrije dag besproken met de achterwacht; Beschikbaarheid en volgorde wordt per keer opnieuw vastgesteld.*
- *Per vakantiedag zal worden vastgesteld wie achterwacht heeft en wie de achterwacht van de achterwacht is;*
- *De actuele telefoonlijst hangt op het prikbord in/naast de groepsruimten;*
- *De telefoonnummers zijn opgenomen in het bestand op de mobiele telefoon van de locaties;*
- *De pedagogisch medewerkers hebben de telefoonnummers van de achterwacht opgeslagen in hun mobiele telefoon.*
- *De vroege dienst heeft als achterwacht de collega die later start en de dienst die als eerste naar huis gaat is de eerste achterwacht van de collega die tot sluit werkt.*

Deze volgorde geldt gedurende schoolweken; tijdens vakanties en schoolvrije dagen worden beschikbaarheid en volgorde telkens opnieuw vastgesteld:

Directeur school	Karin Steghuis
Conciërge	Wim Holmer
Directeur DOK13	Attie Hendriksen
	Joost De lange
	Rob Hunneman
	Marije Pieters

De actuele telefoonlijst is opgenomen in de agenda en is bekend bij de collega's.

12. Uitstapjes

Wij ondernemen soms uitstapjes buiten de school. Hiervoor geven ouders vooraf toestemming door het teken van het Toestemmingsformulier. Kinderen die toestemming hebben kunnen bijvoorbeeld mee naar de supermarkt, het park of mee naar de kinderboerderij.

Uitstapjes worden vaak gepland rondom een thema en in schoolvakanties. Zo gaan we bijvoorbeeld bij het thema herfst naar buiten om te kijken hoe de bomen en de natuur veranderen. Bij het thema verkeer gaan we buiten kijken wat er allemaal gebeurt op de straat. Rond het thema dieren plannen we een groot uitstapje en gaan we naar de kinderboerderij.

Tijdens een uitstapje kan het aantal pedagogisch medewerkers worden aangevuld met andere volwassenen en/of stagiaires. Op basis van het aantal deelnemende kinderen aan een uitstapje of activiteit wordt de personele bezetting vastgesteld. Dit heeft tot gevolg dat het niet altijd mogelijk is om op het laatste moment te switchen van activiteit. Op dat moment geldt afspraak = afspraak. Bij deelname aan alle activiteiten, ook uitstapjes, geldt voor alle kinderen ook: afspraak = afspraak.

Alle kinderen dienen zich te houden aan de voor het uitstapje of de activiteit gemaakte afspraken. Activiteiten worden altijd vooraf aangekondigd (zie het bord in de hal) zodat ouders weten wat er op het programma staat. Ouders wordt altijd gevraagd hun kind in te schrijven voor een uitstapje. Als ouders hun kind(eren) niet willen laten deelnemen aan een uitstapje of activiteit dient dat door hen vooraf kenbaar te worden gemaakt. In voorkomende gevallen kan nadere afstemming met ouders plaatsvinden, ook gedurende de opvang van de kind(eren).

Wanneer wij een activiteit willen ondernemen die verder weg is, brengen we de ouders vooraf op de hoogte en vragen toestemming.

13. Vakantie

Peutergroep de Banjers – Locatie de Rythmeen

In de schoolvakanties en tijdens schoolvrije dagen is onze opvang gesloten. U maakt bij deze locatie gebruik van een 40 weken contract, waarbij opvang in schoolvakanties en schoolvrije dagen niet is meegenomen.

14. Ouders

Een goede relatie tussen ouders en de pedagogisch medewerkers is van groot belang voor het kind. Een gedeelde zorg vraagt om goede afspraken. Het is belangrijk om elkaar goed op de hoogte te houden van dat wat het kind heeft meegemaakt. Ouders en de pedagogisch medewerkers zijn zo beter in staat het kind te begrijpen. Daarom vinden wij het belangrijk dat ouders zich “thuisvoelen” bij peutergroep de Banjers.

Brengen en halen

Om ouders in de gelegenheid te stellen om samen met hun kind afscheid te kunnen nemen, is het dagprogramma hierop afgestemd. Tussen 08.15 en 08.45 uur (of tussen 07.15 en 08.00) kunnen kinderen gebracht worden. Ophaaltijden zijn afhankelijk van welke dagdelen een ouder afneemt, ophalen kan tussen:

- 12.00 - 12.15 uur
- 13.45 – 14.00 uur
- 14.00 - 18.30 uur

Bij het brengen en halen is er dagelijks tijd om informatie uit te wisselen over het kind. Bijvoorbeeld als er iets bijzonders is gebeurd zoals bij een valpartij of een ruzie. Mocht iemand anders dan de ouder/verzorger het kind komen ophalen, dan dient dit vooraf kenbaar te worden gemaakt.

Afmelden/ziekmelden

Bij ziekte of andere reden van afmelden melden de ouders/verzorgers hun kinderen af. De ouders / verzorgers kunnen de pedagogisch medewerkers altijd tijdens openingstijden bereiken op het mobiele nummer van de peutergroep: 06-25493589. Wordt een kind tijdens in de peutergroep ziek dan bellen we de ouders met het verzoek het kind op te halen.

Communicatie naar ouders

Wij willen de ouders zoveel mogelijk betrekken bij de gang van zaken op onze peuterdagopvang. Om ouders op de hoogte te houden van het reilen en zeilen op onze opvang, publiceren we regelmatig op de website van de school, op de pagina Peutergroep en in onze eigen nieuwsbrief: Peuternieuws.

Nieuwe ouders

De peutergroep is bedoeld voor peuters die straks, als ze 4 zijn, ook obs de Dorpsschool gaan bezoeken. De inschrijving wordt verricht door DOK13. U kunt zich aanmelden via de site van de school: www.dedorpsschool.nl of rechtstreeks op de website van DOK13: www.dok13.info. Zodra uw peuter is geplaatst volgt een kennismakingsgesprek. Hierin wordt het reilen en zeilen van de peutergroep nader toegelicht en wordt het contract ondertekend.

Klachten – Geschillencommissie

DOK13 heeft een interne klachtenprocedure. Mocht een ouder niet tevreden zijn over de dienstverlening dan treedt in eerste instantie deze interne procedure in werking. Dat betekent dat een gebeurtenis of omstandigheid eerst besproken wordt met de direct betrokkene. Dit kan een pedagogisch medewerker zijn. De ervaring leert dat de meeste aandachtspunten op dit niveau al worden afgehandeld. Is dit echter niet het geval dan kan degene die de klacht heeft ingediend dit voorleggen aan de directeur. Klachten worden intern geregistreerd via intranet. Mocht de interne klachtenprocedure geen oplossing bieden voor de ouder dan kan de Geschillencommissie door de ouder ingeschakeld worden. DOK13 is aangesloten bij de Geschillencommissie.

Bij vragen/opmerkingen kunnen ouders zich melden bij een van de pedagogisch medewerkers. Het team vergadert regelmatig met de directeur en de directeur van de school en bespreekt dan de

vragen/opmerkingen van ouders. Het streven is om vragen/opmerkingen zodanig te beantwoorden dat het ontstaan van een klacht maximaal wordt voorkomen. Mochten ouders desondanks niet tevreden zijn over hoe er met een klacht is omgegaan of geen bevredigend antwoord hebben gekregen dan kan de vraag worden neer gelegd bij de oudercommissie of de Geschillencommissie. Meer informatie hierover kunt u krijgen bij de pedagogisch medewerkers, directie of de website www.dok13.info

Indien de situatie naar uw mening daar toe aanleiding geeft, kunnen ouders ook direct hun klacht indienen bij de Geschillencommissie. Het verdient echter de voorkeur het vraagstuk eerst intern kenbaar te maken en de organisatie de gelegenheid te geven dit op te lossen.

DOK13 publiceert een Jaarverslag Klachten dat kan worden ingezien op de website van DOK13 en de school.

Oudercommissie

Peutergroep/BSO De Dorpsschool beschikt over een oudercommissie. Zie voor meer informatie de website van de school: www.dedorpsschool.nl, tabblad Peutergroep/BSO.

15. Groepsregels

Op de peuterdagopvang hebben we groepsregels. De regels worden dagelijks op een speelse manier herhaald, bijvoorbeeld in de kring en tijdens het spel, als de situatie zich voordoet.

- *Samen spelen, samen delen.*
- *Iedereen doet mee, we zeggen geen nee.*
- *Eerst vragen of je iets mag lenen en dan pas meenemen.*
- *Rennen, springen en klimmen is fijn niet binnen maar op het schoolplein.*
- *Als ik met een spelletje stop, ruim ik alles netjes op.*
- *Even praten na een ruzie is fijn, dan kunnen we weer vrienden zijn.*
- *Er is er maar 1 die praat, zodat je elkaar goed verstaat.*
- *Heeft een vriendje soms verdriet, help hem dan als je het ziet.*
- *Als iemand zegt STOP, dan hou je op.*
- *Handen wassen na de wc, daar blijft iedereen gezond mee.*
- *Nies met je arm voor je mond, zo vliegen de spetters niet in het rond.*
- *Bij niezen, snuiten, poetsen en pech, gebruik doekjes en gooi ze meteen weg.*
- *Van schreeuwen krijg ik pijn in mijn oren, gewoon praten, dan kan ik je ook horen.*
- *Ik stop mijn jas in mijn eigen luizenzak. De tas mag er bij in of aan de zwarte haak boven de betreffende luizenzak.*

Naast de groepsregels die we voor de peuters hanteren, hebben we ook nog afspraken voor veiligheid en gezondheid. Deze afspraken bevinden zich op ons intranet en worden periodiek door de pedagogisch medewerkers besproken en bijgesteld indien nodig.